

Budapest népe félkoszton.

(Az élelmiszerhiány és a drágaság következtében nem lehet racionális étrendet biztosítani.)

— Saját tudósítónktól. —

Két évvel ezelőtt, a mikor pedig már azt hittük, hogy fuldoklunk a drágaság terhe alatt, a mikor segítségért kiáltottunk, mert nem bírja tovább az ország népe a drágaságot, cikksorozatban mutattuk ki, hogy egyre fogyatékosabb lesz a táplálkozás és nem tudjuk beszerezni azt a tápmennyiséget, a mely egy ép és egészséges szervezet táperejének fentartásához szükséges. Akkoriban bebizonyítottuk, hogy a hatósági jegyrendszer mindössze 939 kalória táperőt biztosít, holott legalább 2900 kalóriára van szüksége az egészséges javakorbéli férfinak, a nőnek 2300, a gyermeknek pedig 1665 kalória felvételre — a mi többi táperőt beszerzünk, az mérhetetlenül megdrágítja az ételmezést és a középosztályt teljes anyagi csőd elé állítja. Azóta... Azóta két év mult el és most a piacon kétségbeesett asszonyokat látunk, a kik drága pénzért sem képesek élelmiszert beszerezni, a kiknek már nem az a gondjuk, hogy legyen elegendő pénzük megfizetni a horribilis árakat, hanem hogy élelmiszereket vásároljanak minden áron, mert üres az élestár, üres a piac és a szervezet mégis megköveteli a rendszeres táplálkozást.

Segíteni akartunk az asszonyok baján és racionális ételrendet akartunk összeállíttatni,

Hogy a hatósági jegyrendszer alapján vásárolható és a piacon még árusításra kerülő élelmiszerekből szerkesztjük meg az ebéd és a vacsora képét. Mert hus egyre kevesebb jön Budapestre, már hajnalban fel kell sorakozni a mézszárszékek előtt, hogy az olcsó marhahushoz valamiképpen hozzájuthassunk, hiszen a 24 és 40 koronás borjúhúsárakat a közönségnek csak egy elenyésző része képes megfizetni, a mi pedig a legtöbb táperőt nyújtana, a főzelék, az teljesen eltűnt a piazcrról és csak itt-ott kerül kevés káposzta, sárgarépa, néhány nap óta pedig paraj a piacra. A racionális élelmezésnek egyik kétségtelenül legalaposabb szakértője Szócs Károly, a tudományegyetem gazdasági hivatalának aligazgatója, a ki mint a klinikák gondnoka, naponta három-ezernél is több beteg élelmezéséről gondoskodik. Hozzá fordultunk és kértük, állítson össze olyan ételrendet, a mely a hus és a főzelék lehető mellőzésével mégis annyi táperőt eredményez, hogy a dolgozó emberek szervezete nem ernyed el s munkabírásuk a hiányos táplálkozás folytán nem fog gyengülni. Az igazgató ur, noha másfél órán át rágtuk a kérdést, nem tudott megfelelően kérésünknek.

— A mai piac nem elégitheti ki a közönség igényeit — mondotta Szócs aligazgató. — Husért ácsorogni kell, csak kevesen juthatnak hozzá, hiszen az ország állatállománya csökkent, a megszállott területekről húst nem lehet felhozni s az ország termelőképesége erősen megcsappant. Ha beszerezhető lenne a kellő tartalmu szénhidráttal rendelkező burgonya, liszt, hüvelyesek, ha elegendő mennyiségű zsiradékok lennének és fehérjetartalmu anyagok, továbbá sajt, tej, tojás, vaj stb., akkor összeállithatnánk egy olyan racionális élelmezést, a mely, ha árdifferenciát mutat is, a táplálkozási igényeket mégis kielégithetné. Mert a mostanában mutatózó kevés élelmiszer daczára anyag még mindig bőven van Budapesten, de csak a vendéglősök részére és azoknak a magánháztartásoknak, a melyek árt nem tekintve, magasabb árakon is szívesen szerzik be az élelmiszereket. Ma tömegélelmezést ellátni lehetetlen, mert éppen a tömegélelmezés czikkei, a bab, borsó, lencse hiányoznak, a fővárosnak semmi készlete sincs ezekből az árúkból. A fehérjetartalmu hus a felénél is kevesebbre redukálódott a szükségletnek, a tej is jóval kisebb mennyiségben jön Budapestre, mint jött a háboru egész tartama alatt, a sajt teljesen hiányzik, nincs zsirpótló anyagunk, nincs ételolajunk, vajunk, a szárnysokból nyert zsiradékok pedig a munkásokztaly nyert szerzhetheti be, mert egy kiló libazsir hetven koronába kerül. Ennek tetejébe a főváros leszállította a zsiradékokat és ezzel valóságos csődbe kergeti az élelmezést. Ma tíz gramm zsir jut egy napra egy embernek s ilyen körülmények között menüt összeállítani lehetetlenség. Nincs a piacon olyan anyag, a mely racionális étlap összeállítását megengedné s így az emberek ugy-

szólván ad hoc egyik napról a másikra élnek.

— A magánháztartások ily körülmények között miképpen tudják az élelmezést biztosítani? — kérdeztük.

— Árdragítók utján szerzik be azt, a mi a piacon nem található. Árdragítók utján vesznek czukrot, zsirt, lisztet, főzeléket, vajat, tejet, tojást, ujabban már húst is.

S most jönnek ismét a kalóriák. A tápérték, a mely élelmezésünkben a legfontosabb és a melyvel az emberek nem szoktak sokat törődni, pedig komoly tételek ezek, mert kellő tápérték elérése nélkül összeroppan a szervezet s a munkaerő, a melyre most még nagyobb szükség lesz, mint volt a vészhozó négy éves háboru ideje alatt, elsatnyul, elernyed s az egészséges, dolgozó ember előbb-utóbb beteg és erőtlén lesz.

Íme: a hatósági élelmiszerjegyekre beszerezhető zsir, czukor, liszt és burgonya. Ad pedig mindez

10 gramm zsir.....	88 kalória
10 deka liszt.....	790 „
10 gramm czukor.....	90 „
65 gramm burgonya	55 „
összesen.....	1023 kalória

Hüvelyesek nincsenek a piacon, pedig ezek emelnék leginkább a kalória mennyiségét, mert a bab tápértéke 318, a borsóé 271, a lencsőé 272 kalória. Húst, ha tudunk szerzeni, — egy személyre negyedkiló marhahúst — kapunk további 300 kalóriát. Főzelék nincs a piacon. Pedig a főzelékfélék közül egyedül a sárgarépának van nagy tápereje, összesen 247 kalóriája 100 grammonként, a fejes káposztáé 16, a kalarábée 32, a parajé pedig 28 kalória. Tojás most van a piacon 1 korona. 30 fillérjével, ennek kalóriája 67, tej nincs, a ki tud tejet szerzeni, egy pohár tejet véve a számítás alapjául, 200 kalóriára tesz szert, a kávé, pláne a hadikávé, nem ad táperőt, ellenben nagy tápértéke van a szintén be nem szerzheto vajnak, 100 grammonként 761 kalóriája, a sajtnek, a mely teljesen eltűnt a piazcrról, 400 kalóriája van. Kapható ellenben kolbászaru, — mostanában persze sertés-hus helyett marhahusból készített — ennek a kalóriája is — egy pár virslit 110 grammnak számítva — 360 kalóriája és végül van a piacon alma, a mely számbavehető tápértékével további 52 kalóriát ad ki.

Összegezve mindezt, egy napi menünk, ha mindent, a mire a táperő elérése céljából szükségünk van, beszerzünk, így fest:

Élelmiszerjegyek alapján	1023 kalória
Tojás	67 „
Hus (tisztítva, főzés után).....	800 „
Főzelék (a mit esetleg kapunk a piacon, átlagban)	30 „
Tej (utalványos vagy árdragító házalék utján)	200 „
Vaj	761 „
Sajt	400 „
Kolbász	360 „
Alma (egyéb nincs a piacon)	52 „
összesen.....	3193 kalória

Ez a táplálkozás elegendő táperőt ad. Ámde, hogy elérhessük a szükséges táperő

mennyiséget, azt a hőerőt, a melyre az emberi szervezetnek okvetlen szüksége van, szerzeni kell tudunk naponta húst, tojást és főzeléket, vásárolnunk kell tejet, vajat és sajtot, pedig az utóbbi csak tízszeres áron kapható és csakis lánckereskedelem és árdragítók utján. Ha azonban a jegyrendszer révén beszerezhető élelmiszerekre és az ácsorgás utján kapható husra alapítjuk napi élelmezésünket, akkor 1300 kalória a tápértékünk, ez pedig nemcsak a dolgozó, javakorbeli, egészséges szervezetű embernek kevés, de nem ad elég táperőt még a zsenge gyermeknek sem.

A drágaság és a mai élelmezési viszonyok tehát árdragítók harmaiba hajtják az embert, különben éhen pusztul. A főzelék eltűnt a piazcrról, a mi a fővároba érkezik, elenyészően kevés, s ha tulterheljük is gyomrunkat a főzelékkel, akkor sem tudjuk a szükséges táperőt főzelékkel elérni. A magánháztartások ilyen módon hatalmas problémával küzdenek. A konyha gondja kezd elviselhetetlen lenni s bármennyire igyekeztünk is olyan ételrendet összeállítani, a mely a hatóságilag megállapított árakon alapul, racionális étkezést csak ugy lehet ma elképzelni, ha valaki maga termeli a szükséges élelmezési czikkeket, vagy pedig megalkuszik a helyzetrel és ott szerzi be a mindennapi megélhetéshez szükséges élelmet, a hol tudja és megfizeti azt az árat, a melyet az árdragítók követelnek. Sulyos kérdés Budapest népének élelmezése. A dolgozó társadalom anyagi erejét messze meghaladja a zúgkereskedelem utján beszerezhető élelmiszerek horribilis ára s így nem csináltnak titkot belőle, a mikor megállapítottuk, hogy Budapest népe márcziusban félkosztón él, vagy pedig ki van szolgáltatva az árdragítók kénye-kedvének. Ezen pedig sürgősen és radikálisan segíteni kell, ha egyébert nem, hát a dolgozó emberek életereje és munkabírása fentartása érdekében.

Szamosi Armand.

A Spartacusok guerillaharcza Berlinben.

(A kormánycsapatok győzelme. — Uj bajor kormány — kommunisták nélkül.)

A kormány egyezsége a munkástanácscsal.

Berlin, márczius 8. (Az Ujság külön tudósítójának telefonjelentése.) A Vossische Zeitung értesülése szerint Scheidemann birodalmi miniszterelnök a független szocialistáknak az általános sztrájk befejezésére vonatkozó tegnap közölt feltételeire, a melyeket a munkástanácsok nagy többséggel elfogadtak, a birodalmi kormány nevében a következő választ adta:

Az I. pontra vonatkozólag, a mely a fel-